

Språkombudskoncept för Uppsala län

1. Bakgrund

Varje arbetsplats står inför stora utmaningar gällande framtidens kompetensförsörjning. Arbetsgivarna behöver ur ett mångfaldsperspektiv ta hänsyn till att flera språk används i våra verksamheter, både hos brukarna och medarbetarna.

Vi lär oss ett nytt språk framförallt genom att kommunicera med andra. Formell utbildning kan vara till stor hjälp, men är aldrig tillräcklig i sig själv. Vi utvecklar språklig kompetens genom att kommunicera i det verkliga livet. Den individuella utvecklingen beror på flera samverkande faktorer exempelvis motivation, fallenhet för språk, utbildningsbakgrund, kunskaper i andra språk, vilka möjligheter och vilket stöd som finns att tillgå osv.

I detta sammanhang har språkombud en betydelsefull roll i våra verksamheter och det prognostiseras ett ökat behov, utifrån ett ökat behov av att rekrytera nya medarbetare och att fler av dem kommer att vara andraspråkstalare. Att vara språkombud bör dessutom en karriärmöjlighet för medarbetare inom hälsa, vård och omsorg.

2. Syfte

Att arbeta med språkombud i en verksamhet ger möjligheter till språkutveckling på ett brett plan som leder till att språket stärks hos individer men också i en hel arbetsgrupp. Genom att medvetandegöra hur språket används kan man arbeta för en god kommunikation inom sin verksamhet samt för att ta till vara alla medarbetares kompetens.

Att införa språkombud i verksamheterna är en ekonomiskt försvarbar investering, både ur ett organisationsperspektiv och ur ett vidare samhällsperspektiv, enligt en studie gjord av Anders Johrén, Nyckeltalinstitutet 2018.

Ur ett organisationsperspektiv är det framför allt två effekter som står ut; dels insparad tid med bland annat färre missförstånd och mindre dubbelarbete, vilket leder till en bättre arbetsmiljö; dels en bättre rekryteringssituation då färre slutar och då rekryteringsbasen blir bredare.

Ur ett samhällsperspektiv öppnas större möjligheter då språkombudssatsningen, förutom en ökad rekryteringsbas inom ett område där kompetensbrist råder eller kommer att råda, kan ses som ett arbete att förbättra integrationen av personer med svenska som andraspråk.

DOKUMENT	Språkombudskoncept för Uppsala län	DATUM:	19-09-06
ANSVARIG:	Processledare VO-College Uppsala län	VERSION:	1
BESLUT AV:	Styrgruppen VO-College Uppsala län	Sidnummer:	1

I Vård- och omsorgscollege (VO-College) Uppsala läns återansökan som är godkänd och undertecknad av samtliga kommundirektörer (förutom Älvkarleby) och regiondirektören i länet finns tre mål angivna för 2019 – 2020. Här finns också tydligt angivet att det årligen skall genomföras språkombuds utbildning.

3. Språkombudets uppdrag och ansvar

Språkombud är medarbetare med uppdrag att stödja kollegor när det gäller språkutveckling på arbetsplatsen. Språkombuden arbetar tillsammans med chefen för att göra hela arbetsplatsen språkutvecklande och för en bättre kommunikation. Det kan handla om att hjälpa till med vardaglig språkanvändning, dokumentation och att stödja dem som har dyslexi och/eller ett annat modersmål än svenska.

Vad ingår i uppdraget för språkombud?

- att arbeta för ett öppet och tillåtande klimat där alla vågar prata och skriva
- att vara delaktig och ett stöd till chefen vid introduktion av nya medarbetare
- vid behov vara ett stöd vid dokumentation
- vid behov vara ett stöd vid samtal
- vid behov vara ett stöd vid skrivandet av minnesanteckningar
- vid behov vara ett stöd vid webbutbildningar
- vid behov och i samråd med chef, lämna förslag på förenkling av skriftlig information och andra texter, som tex rutinbeskrivningar
- i samråd med chef ges möjlighet att delta i nätverksträffar, konferenser eller liknande forum för språkombud, när verksamhet så tillåter

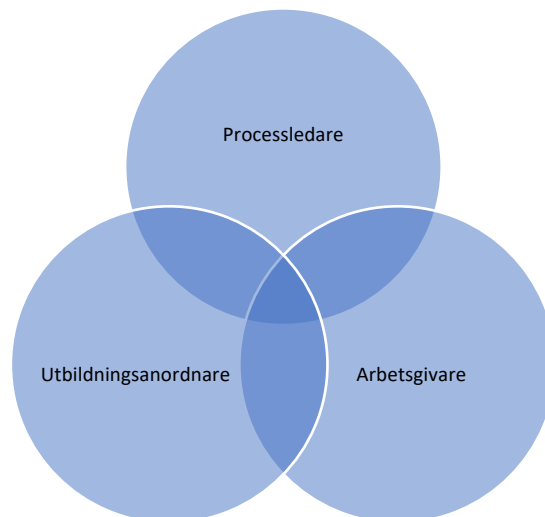
4. Organisation

Vård- och omsorgscollege är certifierad samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningar som tillsammans skapar attraktiva och moderna verksamheter med hög kvalitet. Samverkan finns på lokal och läns nivå, och utgår från tio kvalitetskriterier.

Titeln "Språkombud" är varumärkesskyddat och ägs av föreningen Vård- och omsorgscollege. Konceptet har utvecklats under en period av c:a tio år och innefattar i nuläget en utbildning till språkombud, en utbildning till språkombudsutbildare, och information för chefer.

I Uppsala län organiseras utbildningen för språkombud via ett koncept som hålls ihop av tre parter:

DOKUMENT	Språkombudskoncept för Uppsala län	DATUM:	19-09-06
ANSVARIG:	Processledare VO-College Uppsala län	VERSION:	1
BESLUT AV:	Styrgruppen VO-College Uppsala län	Sidnummer:	2

5. Process

6. Ansvarsområden

a. VO-College Uppsala läns styrgrupp

- Har det övergripande ansvaret för att utveckla en bra organisation kring språkombud i Uppsala län
- Skapar förutsättningar för och stöttar processledaren och arbetsgruppen att följa sitt uppdrag gällande språkombudskonceptet
- Ger vid behov tydliga uppdrag till processledaren samt till de andra samarbetsparterna

DOKUMENT	Språkombudskoncept för Uppsala län	DATUM:	19-09-06
ANSVARIG:	Processledare VO-College Uppsala län	VERSION:	1
BESLUT AV:	Styrgruppen VO-College Uppsala län	Sidnummer:	3

- Följer regelbundet upp arbetet kring språkombuden

b. Arbetsgrupp för språkombud

- Arbetar på uppdrag av den regionala styrgruppen
- Tar fram underlag för mallar; uppdragsbeskrivning, handlingsplaner m.m.
- Representerar både arbetsgivare och utbildningsanordnare med regional spridning
- Genomför översyn och uppföljning av språkombudskonceptet och enkätfrågorna till kartläggningen, enligt upprättat årshjul

c. Processledaren

- Inventerar behov av utbildning till språkombud
- Inventerar behov av utbildning till språkombudsutbildare
- Inventerar behov av information/workshop till chefer
- Sprider resultatet av inventeringarna till de lokala styrgrupperna
- Sprider allmän information om språkutveckling till berörda
- Ger aktuell information på hemsidan
- Är rådgivande till lokala styrgrupper

d. Lokala styrgrupper

- Sprider resultatet av inventeringen till arbetsgivare och utbildare
- Fångar upp lokala behov och synpunkter
- Ha språkutveckling på agendan under året
- Har god kunskap om antalet/verksamma språkombud och språkombudsutbildare
- Strävar mot att det finns minst en språkombudsutbildare Kommunen/Regionen
- Samordnar kompetensutveckling för språkombud och chefer

e. Utbildningsanordnare med språkombudsutbildare

- Samordnar och genomför utbildningstillfällen för språkombud på uppdrag av lokal styrgrupp
- Tillhandahålla överenskommelse för chefer
- Tar fram kostnad för utbildningen av språkombud i samråd med beställaren
- Genomför och sammanställer utvärdering efter kurserna och delger lokal styrgrupp och beställaren
- Ger förutsättningar för språkombudsutbildare att delta i nationella nätverksträffar.

f. Arbetsgivare

- Ta del av och svara på den årliga inventeringen
- Anmäler medarbetare till språkombudsutbildning
- Skapar förutsättningar för språkombud att genomföra sitt uppdrag på arbetsplatsen
- Att se till att den handlingsplan som språkombud
- Ger förutsättningar för språkombud att utföra sitt uppdrag och kompetensutvecklas

DOKUMENT	Språkombudskoncept för Uppsala län	DATUM:	19-09-06
ANSVARIG:	Processledare VO-College Uppsala län	VERSION:	1
BESLUT AV:	Styrgruppen VO-College Uppsala län	Sidnummer:	4

7. Samverkan

- Utbildningsanordnare och arbetsgivaren samverkar gällande kurstillfällen, pris, geografisk spridning
 - Finns det flera än en utbildningsanordnare med utbildade språkombudsutbildare bör en arbetsgrupp för samordning finnas
- Kompetensutveckling för språkombud och chefer organiseras av lokal styrgrupp

8. Information

- Finns tillgänglig på www.vo-college.se

DOKUMENT	Språkombudskoncept för Uppsala län	DATUM:	19-09-06
ANSVARIG:	Processledare VO-College Uppsala län	VERSION:	1
BESLUT AV:	Styrgruppen VO-College Uppsala län	Sidnummer:	5